

Стефан Данаилов, Министър на културата: Зрителите не ме гледат като министър

Искам българските творци да имат самочувствие

ЕВЕЛИНА ГЕЧЕВА

Визитка

Роден на 9 декември 1942 г. в гр. София

Завършил е Висшата театрална академия "Кръстьо Сарафов" през 1966 г.

30 г. е един от водещите актьори на Народния театър "Иван Вазов"

Пресъздал е над 60 централни роли, играл в над 60 филма и сериали

Кавалер на орден "Стара планина"

Депутат в 39 НС

От 16 август 2005 г. е министър на културата

- Проф. Данаилов, кое беше най-важно за Вас през 2007 година?

- От човешка гледна точка за мен това беше още една година към остаряване. Връщам се в по-младите години, когато имах повече свободно време. Преди да започне активната ми творческа дейност, дните ми се виждаха много дълги.

- А като министър успяхте ли да се справите с предвиденото?

- Нещата, които бяхме набелязали, успяхме да изпълним. Министерството на културата със своите 114 второстепенни разпоредители - институти, училища, историческо наследство - има съхранението като основна задача. А то има различни аспекти. Не всичко е свързано само с финансирането. В същото време остава отворен въпросът, че общините нямат финансови възможности да подържат своите оркестри и ансамбли. Резултати има, но много от започнатото е планирано за 2-3 години.

- Доволен ли сте от бюджета за догодина?

- За последните две години бюджетът ни върви прогресивно. За тази година е 103 милиона лева. Паралелно с това имаме още едни целеви средства, които са под разпореждане на Министерството на културата. Това са сериозни инвестиции за културния календар на България и за съхранение на паметниците на културата, по програмите, които сме направили. Става дума за още около 17 милиона. Колкото за

колегите от опозицията да е никакъв този бюджет, това означава, че имаме 120 млн., които трябва да реализираме тази година. През 2001 г. бюджетът на министерството, който следях като председател на парламентарната комисия по култура, за капиталови разходи беше само 1 млн. лв. Тази година е 12 милиона. Това ни дава възможност обновлението на базата вече да тръгне извън София. Убеден съм, че ще започнат да идват повече гости у нас.

- **Интересува ли се бизнесът от сътрудничество в сферата на културата?**

- Търсим алтернативни финансираня и бизнесът помага. Трябва да защитим достойнството си, когато с нещо трябва да се помогне на нашите културни институти. Иска ми се българският творец да има самочувствие. През следващата година се дава възможност на печелившите ни структури да употребят за дейност печалбите си. В нашите структури работят 7303 човека.

- **Ще има ли съкращения?**

- Този проблем ме тревожи, но вече срещам разбиране - за 12-процентно съкращение в публичния сектор. Той не е само администрация. В него влизат всички структури. Успяхме от тези 12% да извадим щатните и творчески бройки. Вече 15 бройки съкратихме от Министерството на културата.

- **Прекалено ли е присъствието на държавата?**

- От разговори с министри на културата от други страни виждам, че те са изненадани от големия брой държавни структури. Ние имаме 18 държавни структури. Рано или късно те ще преминат към общините. Голям интерес имаше към библиотеките. Годици наред фондовете им не бяха попълвани, защото нямаше необходимите средства. Тази година имаме в целевите си средства 3 милиона за попълване на фондовете. Сумата за подпомагане на народните читалища също е по-голяма. Колкото повече участва общината в ремонтната дейност на читалищата, толкова повече средства отпуска и държавата. И в регионалните музеи има много инвестиции. Само за Плиска и Преслав тези години са отделени 7,5 млн.лв. Там трябва да се раздвижи повече мениджърската работа за привличане на туристи.

- **Само че някои кметове казват: "Аз трябва да направя пътя до тези туристическите обекти".**

- Това с пътя е несериозно, защото обектите ги знаем, те съществуват отдавна. Този до Плиска е направо уникален. Тази година се включихме и в присъединителните фондове и имаме 8 проекта, за които разчитаме да получим субсидия. Те са за няколко паметници на културата и за сценични пространства. Много сериозно се работи върху проектите, тъй като трябва да бъдем готови с всичко - Бургаския театър, част от Сатиричния театър, който миналата година получи 1 млн. лв. инвестиция, тази година също сме отделили средства, за да се направи камерната сцена. В Пловдив също трябва догодина трябва да е готова камерната сцена, която чака 20 години, голямо обновление правим на Смолянския театър, там вече има инвестиции към 950 хиляди лева. Започваме и техническото оборудване на другите театрални салони, помощ на Русенската опера. Около 24 май ще открием най-сетне сградата на училището ни за приложни изкуства. Тя е уникална сграда, паметник на културата и взе много пари - над 4,5 млн.лв. Работим много и с "Красива България".

Ще довършим и северната част на Народния театър. Опитваме се да помагаме и за по-добър транспорт за трупите, за да са по-мобилни. Ще започнем газификация на театралните салони в Добрич и в Търговище. От тези държавни инвестиции след време ще спечелят общините, защото ще управляват добри бази, а няма да тръгнат от разрухата.

- Част от културните институти обаче се справят по-добре финансово?

- Има напрежение за, така да се каже, печелившите трупи. Не трябва да бъдем егоисти и когато на нас ни върви, да не мислим за другите. Но много лошо се получи, например, с Националната опера, която ни донесе разходи, а от май месец не функционира. Надявам се в скоро време салонът и фоайетата да са готови. Сградата не беше ремонтирана 50 години и изведнъж излязоха сериозни инвестиции - 400 000 лв. Поисках справка, за да видя за какво точно са изразходвани тези средства. Всички знаят, че това е скъпо изкуство, но разходи се правят, когато работиш. През февруари по линия на ЮНЕСКО стартира националната програма по създаването на система от живи човешки съкровища - това, което показват Бистришките баби. Тя се координира от Министерството на културата и Института по фолклор на БАН. Ще бъде създаден единен архив от документи. Желанието ни е България да бъде регионален център за нематериалното наследство. През април ще се състои Световен конгрес на театроведите. В НДК ще дойдат известни критици от цял свят. Освен това, на 21 януари в парка "Мини Европа" в Брюксел ще открием нашето присъствие с Рилския манастир. Тук наистина бизнесът помогна.

- Заинтересован ли е обаче да помага?

- Да, помогна за реализиране на макета. Министерството отпусна 45 000 лв., а ОББ даде 20 000 лв. за подпомагане, тъй като другата част идва от Брюксел. Сега отново с помощта на бизнеса искаме да направим в центъра на София културен и билетно-информационен център в пространството между "Граф Игнатиев" и "Раковска". Събираме средства за софтуер. Трябва, като влезеш вътре, да имаш поглед върху културните събития за целия месец и да можеш оттам да си купиш билет. Същото трябва да е възможно и по интернет. В началото на 2009 този център трябва да заработи. Тази мрежа може да се разшири в цялата страна.

- Имате най-висок рейтинг сред министрите. Как гледате на това и изобщо вярвате ли на рейтинги?

- Не е неприятно, няма какво да се лъжем. Но аз не съм от политиците, които са решили, че непрекъснато трябва да имат присъствие. Вероятно защото нещо ги топли рейтингът. Аз предпочитам да участвам в свършването на работата. Хубаво е да има рейтинг, но аз го отдавам на...

- ...предишна популярност?

- Да, и това действа. Дето се казва, аз съм стар познат на голяма част от българските зрители, но мисля, че и сега работата върви добре, колкото и на някои да им се вижда иначе. За съжаление, така сме устроени, че винаги ще се намери човек, който да каже: не е така.

- Изненадахте ли себе си, че сте добър администратор?

- Аз съм се занимавал с административна работа по друг начин години наред.

Сегашното не беше изненада за мен.

- **Но не е било толкова публично?**

- Не. Бях близо 8 години партиен секретар в Народния театър, който всъщност вършеше профсъзна работа. Обществената работа винаги ме е интересувала. Много помогна и работата ми в комисията по култура в 39 НС. Все пак, когато дойдох тук, бях изненадан от многото работа, която трябва да се свърши.

- **Оптимист ли сте за мандата на правителството?**

- Това си го решава ръководството на коалицията. Това е политиката - едните искат да свалят другите. Не крия, че е много по-лесно да си в опозиция. Много по-удобно е. Само че като седнеш на стола, виждаш, че е трудно. Може би затова талантливите хора не идват в държавните структури. Правим конкурси и там това проличава много ясно.

- **А стабилна ли е коалицията?**

- Нямам впечатления за нестабилност. Такива явни проблеми няма. Ние можем да спорим в Министерския съвет, защото всеки иска неговото ведомство да е по-добре. Няма министър, на когото да му е все едно, всеки иска да има добър рейтинг. Аз наблюдавам как работят пиарите - някои лица взеха много активно да се появяват. Истината е, че хората очакваха нещата веднага да се променят, когато влезем в Европейския съюз. Но не може толкова бързо да се решат всички проблеми. Аз работя с млади хора и повечето от тях са ми фенове.

- **Хубаво ли е да се работи с фенове?**

- По-лесно е, когато няма разногласия. Политиката е с много въпросителни и неизвестни - всеки може да гръмне в даден момент. Но никой не се оженил вечно за министерския пост. По-трудно е на тези, за които кариерата е в политиката.

- **А допада ли Ви тази роля?**

- Не, ролята на министър - не. Тези нерви и диабета можеше и да ги нямам. Но все пак, щом съм дошъл тук, значи съм поел рисковете.

- **А имате ли любима роля в театъра?**

- Не, но има хубави роли, които съм изиграл и които обичам. Малко ми е кофти, че не мога да се включа по-активно в театралната си дейност и сега за юбилея трябва да играя представления, които играя от 9 години. Усещането е друго, когато си на сцената. И съм убеден, че зрителите не ме гледат като министър.

- **Липсва ли Ви сцената?**

- Да. Но при сцената е като при спорта - когато се отделяш, губиш форма и след това е по-трудно. Дори сега имам предложения, но предстои да разговарям. На мен ми се играе, усещането е по-друго. Това няма нищо общо с администрирането и поемането на чужди вини.

- **Налага ли се?**

- Да, защото хората те оприличават с останалите. И трябва да издържаш. Но такава е играта. Като правя равносметка, виждам, че съм се наиграл. Разбира се, обичам да заставам пред камера и ще заставам, защото там съм най-добър. И в театъра също, живот и здраве.

- **Не мога да не Ви попитам като емблематично лице на БСП - страхува ли се**

БСП от ГЕРБ?

- Не може да не забелязваме Бойко Борисов. Това е смешно. Определено той е опонент. Не обичам да влизам в политически разпри, тъй като на територията на София се намират всички културни институции, които са общи. Това е едната страна. Другата е, че като се видим, си говорим на "ти". Но когато се изострят отношенията, не можеш да мълчиш. Ние, българите обичаме да слушаме това, което ни се искаме да чуем. Това е посоката, в която работи ГЕРБ. Сигурно им е приятно, че имат рейтинг. Нашата работа и също да си стягаме редиците и това ще стане.

- Какъв късмет бихте си пожелал?

Животът ми е бил наситен с толкова неща. Трябва да разказвам две години и девет тома да излязат. Аз съм от щастливите хора, защото характерът ми е лек. Мога да нахокам някого, но това не означава, че имам нетърпимост към него. Искам само близките ми и хората, които са около мен да бъдат здрави, усмихнати. Всеки има неудачи. И аз съм имал, но съм ги преживял.